

Beantwoording van de 7 vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)

1. Wat is de aanleiding?

Met de Wet studievoorschot hoger onderwijs (Stb. 2015, 50) is het levenlanglerenkrediet ingevoerd. Daarmee is het voor studerende tot 55 jaar mogelijk om vanaf studiejaar 2017/2018 te lenen om te kunnen voorzien in het lesgeld of het collegegeld. De regels voor terugbetaling van het levenlanglerenkrediet zijn opgenomen in de wet. Daarnaast is opgenomen dat bij algemene maatregel van bestuur regels moeten worden gesteld over de samenloop met de terugbetaling van een reguliere studielening en over hoe moet worden omgegaan met de terugbetaling van het levenlanglerenkrediet in gevallen waarin beide partners in een gezin een studielening (levenlanglerenkrediet of reguliere studielening) terugbetalen. Dat wordt met dit besluit geregeld.

2. Wie zijn betrokken?

Bij de uitwerking van de regels over samenloop is de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO)/Groningen intensief betrokken. In de consultatiefase kunnen andere betrokkenen (studentenorganisaties, (aankomend)studerenden, instellingen e.d.) kennisnemen van het voorstel en daarop reageren.

3. Wat is het probleem?

Met de invoering van het levenlanglerenkrediet bestaan er vanaf studiejaar 2017/2018 twee soorten leningen voor verschillende doelgroepen, namelijk de reguliere studieleningen en het levenlanglerenkrediet. De verschillende reguliere studieleningen en het levenlanglerenkrediet kennen ieder verschillende leen- en terugbetaalvoorwaarden. In de Wet studiefinanciering 2000 is nog opengelaten welke regels gelden wanneer er in de terugbetalingsfase meerdere studieleningen (van de debiteur of van zijn partner), waaronder het levenlanglerenkrediet, tegelijkertijd moeten worden terugbetaald. Dit is doorgeschoven naar het niveau van een algemene maatregel van bestuur. De uitgangspunten voor de samenloop zijn wel gemeld aan de Tweede Kamer (*Kamerstukken II 2014-2015, 34035, nr. 13, p. 68*), namelijk:

- in geval van samenloop zal de terugbetaling in beginsel tegelijk plaatsvinden;
- daarbij zullen de verschillende regimes op de afzonderlijke studieleningen worden toegepast (*bijvoorbeeld: maximaal 4% van het inkomen voor een ho-lening en maximaal 12% van het inkomen voor een mbo-lening of levenlanglerenkrediet*);
- de daaruit voortvloeiende bedragen worden bij elkaar opgeteld;
- er hoeft echter in totaal niet meer dan 12% van het inkomen te worden afgelost;
- dit principe geldt voor de afzonderlijke terugbetaling van het levenlanglerenkrediet en wordt ook op de totale schuld toegepast.

De kaders voor de samenloop van verschillende studieleningen zijn daarmee gegeven, de precieze invulling moet nog worden vastgelegd in een algemene maatregel van bestuur.

4. Wat is het doel?

Het doel van het voorstel is om heldere, uitvoerbare en uitlegbare regels vast te stellen voor de samenloop van de terugbetaling van verschillende studieleningen, waaronder het levenlanglerenkrediet. Met deze regels wordt het voor personen die gebruik willen maken van het levenlanglerenkrediet inzichtelijk welke regels gelden voor de terugbetaling in geval meerdere studieleningen, waaronder het levenlanglerenkrediet, (van zichzelf en/of zijn partner) tegelijkertijd moeten worden terugbetaald en kan de hoogte van het bedrag dat zij maandelijks moeten terugbetalen worden berekend.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Het levenlanglerenkrediet is ingevoerd met de Wet studievoorschot hoger onderwijs. Daarin is opgenomen dat de samenloop bij de terugbetaling in geval van meerdere studieleningen wordt uitgewerkt bij algemene maatregel van bestuur (een imperatieve bepaling).

6. Wat is het beste instrument?

Met de invoering van het levenlanglerenkrediet zijn er verschillende mogelijkheden voor samenloop met andere studieleningen in de aflofase. Daarbij kan het gaan om samenloop van verschillende studieleningen van één debiteur of om samenloop van studieleningen van een debiteur en zijn partner. De Wet studiefinanciering 2000 kent met de invoering van het levenlanglerenkrediet vier verschillende studieleningen met elke eigen

terugbetalingsvoorwaarden. Daarnaast kan er samenloop ontstaan met studieleningen op grond van de Wet studiefinanciering BES.

Het voorstel is uitgewerkt volgens de volgende uitgangspunten:

- Een debiteur lost nooit meer af dan de hoogste draagkracht die voor één van zijn studieleningen geldt. Zijn financiële draagkracht wordt dus bepaald op basis van één set draagkrachtregels, die hoort bij één van zijn studiestudieleningen;
- Bij onvoldoende draagkracht, wordt eerst afgelost op de studielening met de kortste resterende looptijd van de terugbetaalperiode. Wanneer de resterende looptijd gelijk is, wordt eerst afgelost op het levenlanglerenkrediet;
- Op de afzonderlijke studieleningen wordt nooit meer afgelost dan het daarvoor geldende maximum;
- Opschorting van de terugbetaling van een reguliere studielening gedurende de periode van samenloop met de terugbetaling van een levenlanglerenkrediet schort deze laatste niet op.

Met deze uitgangspunten is een redelijke balans gevonden tussen wat gunstig is voor studerenden en wat gunstig is voor de overheid en is aangesloten bij de kaders zoals aangegeven aan de Tweede Kamer. Hiermee is het voorstel uitvoerbaar en zoveel mogelijk uitlegbaar gemaakt.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

Het voorstel heeft tot gevolg dat de regels voor de terugbetaling in geval van samenloop worden vastgesteld, zodat eenieder die overweegt gebruik te maken van het levenlanglerenkrediet vooraf weet welke voorwaarden gelden voor de terugbetaling daarvan indien hij of de partner eveneens een reguliere studielening heeft. De regels voor samenloop gelden voor alle (oud-)studerenden die tegelijkertijd een studielening op grond van de Wet studiefinanciering 2000 en/of de Wet studiefinanciering BES én een levenlanglerenkrediet moeten terugbetalen. Het voorstel heeft geen gevolgen voor de administratieve lasten. Wel is aanpassing in de systemen van DUO vereist.